

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola Slavkov, okres Uherské Hradiště

Č. j. 110/2021

Název programu:

„My se nudy nebojíme...”

ŠVP ZV je zpracován v souladu s obecně platnými právními předpisy a jeho základním východiskem je Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Předpokládaná platnost: 3 roky (do 31. 8. 2028)

ŠVP úpravy byly projednány na pedagogické radě dne 27. 8. 2025

PaedDr. Miroslava Končítíková, vychovatelka

OBSAH:

1. identifikační údaje
2. obecná ustanovení
3. charakteristika zařízení a materiální podmínky
4. personální podmínky
5. hygiena a bezpečnost
6. psychosociální podmínky
7. podmínky přijímání dětí do školní družiny
8. podmínky úplaty
9. délka a časový plán vzdělávání
10. podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
11. cíle vzdělávání
12. organizace a formy vzdělávání
13. obsah vzdělávání
14. klíčové kompetence
15. průřezová témata
16. evaluace
17. závěr

PŘÍLOHY:

1. Vnitřní řád školní družiny
2. Roční plán práce ve školní družině

1. Identifikační údaje

Název zařízení: Mateřská škola Slavkov, okres Uherské Hradiště
Slavkov 114, 687 64
p. Horní Němčí

IČO : 709 83 844

Telefon: 572 64 88 51

e-mail : ms@obecslavkov.cz

Zřizovatel školy: Obec Slavkov, Slavkov 114, 687 64

Název dokumentu: ŠVP ZV
Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání

Ředitelka MŠ: Ing. Jana Končítíková

Vychovatelka ŠD: PaedDr. Miroslava Končítíková

2. Obecná ustanovení

Školní družina se ve své činnosti řídí zejména prováděcím předpisem ke školskému zákonu – vyhláškou č. 74/2005 Sb. O zájmovém vzdělávání.

3. Charakteristika zařízení a materiální podmínky

Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Školní družina není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování.

Hlavním posláním ŠD je:

- zajistit dohled nad žáky 1. stupně v době po vyučování, tj. od 12 do 16 hodin
- nabízet žákům vhodné činnosti pro aktivní a smysluplné trávení volného času
- vytvářet prostor pro rozvoj zájmu a nadání formou her, pohybových aktivit, rozvojem sociálních a komunikačních dovedností
- zajistit žákům základní životní potřeby a všestrannou pohodu (welbeing– pitný režim, pohybový režim, odpočinek, relaxaci, osobní hygienu)
- pěstovat dobré mezilidské vztahy a vytvářet správný vztah k prostředí, ve kterém žijeme.

Školní družina má samostatnou třídu, která se nachází v přízemí budovy mateřské školy. ŠD má jedno oddělení, kapacita je 25 žáků. Prostory ŠD umožňují organizované i samostatné intelektuální aktivity, zájmové činnosti, různé hry i odpočinek.

Vnitřní prostor je dostačující pro danou kapacitu žáků. K rekreačním a sportovním činnostem je dispozici školní zahrada vybavena venkovními hracími prvky, pískovištěm a volnou travnatou plochou. Školní družina využívá i dětské hřiště v blízkém parku, sportoviště v obci a jednou týdně sportovní halu. Školní jídelna je součástí budovy mateřské školy. Žáci školní družiny zde odebírají obědy, odpolední svačinky a zabezpečuje jim pitný režim.

Místnost ŠD je vybavena nábytkem pro odpočinek a relaxaci, a také pro výtvarné a pracovní činnosti, dále je z větší části vybavena kobercem, polštáři a vaky pro odpočinek a hry. Pro zájmové a pracovní činnosti slouží část se stoly a židličkami uspořádanými tak, aby žáci na sebe viděli a při činnostech mohli mezi sebou komunikovat. V rohu místnosti je víceúčelový dřevěný koutek ve tvaru hradu. V něm je kuchyňka, dětská sedačka, police na knihy a materiály pro dramatizaci. Půda slouží jako úložný prostor pro ukládání sportovního náčiní, větších hraček a pomůcek. Do stěny jsou zabudované skříně na výtvarný materiál. Deskové hry, stavebnice, hračky jsou uloženy v otevřených policích podél stěn, jsou průběžně obměňovány a doplňovány. Na stěně vedle vchodových dveří je umístěna interaktivní tabule.

4. Personální podmínky

Pedagogické působení ve školní družině zajišťuje kvalifikovaná vychovatelka. Vychovatelka ŠD se účastní akreditovaných kurzů a programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, k odbornému a profesnímu růstu využívá také samostudium.

Vychovatelka ŠD podporuje všeobecný rozvoj žáků ve všech složkách vývoje, spolupracuje s učiteli ZŠ a vede žáky k pozitivnímu vztahu k místu, kde žijí a vyrůstají. Vychovatelka probouzí v žácích aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, učí je se dívat kolem sebe a podněty vnímat. Podněcuje a rozvíjí přirozenou zvědavost žáků, chuť objevovat i odvahu projevit se a ukázat, co všechno zvládne. Tyto žádoucí projevy pak přiměřeně oceňuje a chválí.

Vychovatelka se snaží vytvořit žákům takové prostředí, aby se v něm cítily spokojeně, jistě a bezpečně.

5. Hygiena a bezpečnost

Žáci navštěvující školní družinu jsou povinni dodržovat pravidla stanovená ve vnitřním řádu školní družiny, s jehož obsahem jsou žáci i rodiče seznámeni vždy na začátku školního roku. Celé znění vnitřního řádu visí na viditelném místě na informační nástěnce.

Ve školní družině dbáme na dodržování vhodných hygienických návyků (po použití toalet, před a po jídle, mytí rukou po pracovních a výtvarných činnostech atd). Vedeme žáky k udržování čistoty a pořádku jak v družině, tak i v šatně, i během jídla ve školní jídelně. Dohlížíme na dodržování pitného režimu během celého pobytu žáka ve školní družině.

Bezpečnost na vycházkách, výletech, exkurzích, soutěžích, v oddělení ŠD i mimo budovu MŠ zajišťuje vychovatelka. Děti jsou vždy předem poučeny o bezpečnosti a chování při všech aktivitách. Záznam o poučení se provádí do přehledu výchovně vzdělávací práce.

6. Psychosociální podmínky

- klidné prostředí a příznivé sociální klima – otevřenost v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému, ohleduplnost, zdvořilost
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnost vycházející ze zájmu žáků
- věková přiměřenost a motivující hodnocení, respekt k individualitě žáka, hodnocení v souladu s individuálními možnostmi, pozitivní hodnocení, pochvaly
- ochrana žáků před násilím, šikanou a jinými patologickými jevy
- včasná informovanost žáků i jejich rodičů o činnosti školní družiny
- budování kamarádského prostředí na principech svobody, spravedlnosti, odpovědnosti a spolupráce, seznamování s jasnými pravidly chování ve skupině
- vytváření takového prostředí, ve kterém se žáci cítí spokojeně, jistě a bezpečně, nenásilná komunikace s nimi – vzájemný vztah důvěry a spolupráce
- uznávání stejných práv, stejných možností i povinností, respektování osobní svobody a volnosti do určitých mezí, vyplývajících z norem chování, které jsou v družině stanoveny
- podporování kladných vlastností, důvěry v sebe sama, podpora samostatnosti

7. Podmínky přijímání dětí do družiny

Školní družina je určena pro žáky 1. stupně ZŠ s ohledem na kapacitu družiny. Do naplnění kapacity školní družiny lze přijmout žáky druhého stupně základní školy.

Přihlašování a odhlašování dětí ze ŠD zajišťuje vychovatelka na základě žádosti rodičů.

O zařazení žáka do ŠD rozhoduje ředitelka MŠ.

Žáci do ŠD přihlašují rodiče na základě řádně vyplněného zápisního lístku. Na zápisním lístku je vyznačena doba pobytu žáka ve ŠD, odchod žáka ze ŠD a způsob odchodu žáka ze ŠD.

Stanovenou dobu pobytu ve ŠD jsou žáci povinni dodržovat.

Omluvu nepřítomnosti žáka v družině, nemoc, změnu v docházce nebo případný odchod ze ŠD jinak (s jinou osobou), než je obvyklé či je uvedeno na zápisním lístku, sdělují rodiče vychovatelce ŠD sms zprávou, telefonicky nebo v Aplikaci Správa MŠ.

Odhlášení dítěte ze ŠD je možné pouze písemně, a to na adresu ředitelství MŠ.

8. Podmínky úplaty

Zájmové vzdělávání je poskytováno za úplatu, dle směrnice Poplatky ve školní družině. Úplata za zájmové vzdělávání činí měsíčně **100,- Kč**. Úplatu vybíráme dvakrát za školní období, a to v měsíci říjnu a v měsíci únoru. O osvobození od úplaty rozhoduje ředitelka školy na základě pravidel stanovených ve směrnici.

9. Délka a časový plán vzdělávání

Vzdělávací cyklus ŠVP ZV je tvořen dlouhodobě a s ohledem na věkové složení skupiny dětí v družině. ŠVP ZV navazuje na ŠVP pro 1.stupeň ZŠ „ČLOVĚK A JEHO SVĚT“ a také navazuje na cíle ŠVP pro předškolní vzdělávání v těchto bodech:

- rozvoj dítěte, jeho učení a poznávání,
- osvojování si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost,
- získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako svobodná osobnost působící na své okolí.

ŠVP ZV je operativní, umožňuje kreativně reagovat na možné změny podmínek a propojovat či přesouvat témata během celé docházky žáků do družiny. Při práci s jednotlivými náměty se počítá s průběžným působením vychovatelky, s činnostmi vyplývajícími z pravidelné skladby zaměstnání i s příležitostnými akcemi.

10. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost. Pro rozvoj talentovaných dětí bude družina nabízet další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmu.

Pro děti, které vyžadují specifický pedagogický přístup, zájmové vzdělání přizpůsobujeme potřebám, které vyplývají z jejich zdravotního oslabení nebo postižení.

11. Cíle vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky cíle vzdělávání dané školským zákonem v § 2, odst. 2 /viz § 44/. Jde hlavně o:

- rozvoj žáka, jeho učení a poznávání
- vést žáky k aktivnímu a smysluplnému trávení volného času, udržování fyzického a duševního zdraví
- posilovat kompetence pomocí volnočasových aktivit
- zajistit pocit bezpečí a klidu
- osvojení si základů slušného chování a komunikace
- vytváření návyků péče o pořádek a čistotu prostředí
- rozvíjet samostatnost a schopnost pracovat v kolektivu (podporovat samostatnost při rozhodování, vnímat základní pravidla jednání ve skupině, při společných činnostech umět spolupracovat a domluvit se...)
- vytvářet a prohlubovat pozitivní vztah k přírodě a životnímu prostředí
- výchova dítěte ke vzájemné toleranci a úctě k ostatním

12. Organizace a formy vzdělávání

Výchovně vzdělávací činnost ve školní družině je organizována jako:

- **pravidelná činnost**
je dána týdenní skladbou zaměstnání, představuje organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru (zpěv, poslech, tanec, doprovod písní, praktické dovednosti – malba, kresba, koláž, práce s přírodninami, vystřihování, lepení, práce s netradičním materiálem, sportovní hry, vědomostní i sportovní soutěže; skupinové, individuální i týmové práce;
- **příležitostná činnost**
výchovná, vzdělávací a zájmová činnost organizovaná nepravidelně podle možností školní družiny (návštěvy kina, výstav, divadla, exkurze, výlety, akce s rodiči aj.)
- **spontánní aktivity**
každodenní individuální klidové činnosti po obědě (besedy v komunitním kruhu, společnou četbu, rozhovory, diskuse, relaxace, hry – pohybové, konstruktivní, stolní, společenské, tvořivé, námětové, didaktické) nebo v tzv. koncové družině,
- **příprava na vyučování**
zábavné procvičování školních poznatků formou didaktických her, soutěží, při vycházkách a praktických činnostech.

Školní družina realizuje výchovně vzdělávací činnost mimo vyučování formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností.

- **Odpočinkové činnosti** – (OČ) – mají mírnit únavu. Do denního režimu se zařazují nejčastěji po obědě nebo dle potřeby kdykoliv během dne. Zařazení odpočinkových činností je velmi důležité – jejich organizace a náplň plní psychohygienické poslání. Patří sem stolní a společenské hry, námětové hry, klidné zájmové činnosti, poslech hudby k relaxaci, poslech a předčítání z knih.
- **Rekreační činnosti** – (RČ) - představují aktivní odpočinek s náročnějšími pohybovými, sportovními nebo manuálními prvky, slouží k regeneraci sil. Podle podmínek probíhají převážně při pobytu venku jako organizované nebo spontánní činnosti.
- **Zájmové činnosti** – (ZČ) – rozvíjejí osobnost dítěte. Umožňují dětem nejen seberealizaci (popř. kompenzaci možných školních neúspěchů), ale i další poznávání a rozvoj všech dovedností. Zařazují se jako činnost skupinová nebo individuální, organizovaná nebo spontánní.

13. Obsah vzdělávání

Školní družina svými prostředky na základě požadavků pedagogiky volného času svým programem navazuje na základní školu a vědomosti i dovednosti dále rozvíjí, prohlubuje a upevňuje. Činnost ŠD je plánována a uspořádána podle tematických částí kapitoly **ČLOVĚK A JEHO SVĚT** z RVP pro 1. stupeň ZŠ

- **Místo, kde žijeme**

Poznávání nejbližšího okolí školy, družiny. Bezpečnost při cestě do školy, při vycházkách, dopravní výchova. Orientace v prostoru a čase, významná místa v obci a okolí, tradice.

/kompetence občanské/

- **Lidé kolem nás**

Osvojování si vhodného chování a vystupování, slušného vyjadřování a základy společenského chování. Komunikace mezi lidmi, soužití v kolektivu družiny, pomoc druhému, tolerance k handicapovaným lidem, předcházení šikaně a patologicky negativním jevům.

/kompetence komunikativní, sociální a personální, k řešení problémů/

- **Lidé a čas**

Budování správného denního režimu, vytváření pravidelných návyků. Učit se správně a účelně trávit svůj volný čas.

/kompetence k trávení volného času/

- **Rozmanitost přírody**

Vycházky a pobyt v přírodě, pozorování změn v souvislosti se střídáním ročních období, sběr a následné zpracování přírodních materiálů.

Enviromentální výchova: pravidla chování v přírodě, ochrana přírody (CHKO. Přírodní rezervace), třídění odpadu, péče o pokojové rostliny, přezimující ptáky.

/kompetence k učení/

- **Člověk a jeho zdraví**

Osobní hygiena a čistota, vhodná skladba jídelníčku, pitný režim, zdravý životní styl.

Prevence před nachlazením a nemocemi – otužování, pobyt venku, rozvoj tělesné zdatnosti.

Poučení o úrazech, první pomoc při drobných poraněních, tísňová volání.

/kompetence k učení, sociální, komunikativní/

Při strukturování aktivit vzdělávacího programu školní družiny vycházíme také ze čtyř základních pilířů učení, které formulovala organizace OSN pro vědu, výchovu a kulturu UNESCO:

- **učit se znát**

- získávat vědomosti, učit se objevovat nové věci, získávat poznatky, analyzovat je, dávat je do souvislostí, řešit problémy

- **učit se „jak na to“**
- získávat různé dovednosti a návyky potřebné pro život, komunikovat

- **učit se žít společně**
- rozvíjet porozumění s jinými lidmi, poznání, že všichni máme práva ale i povinnosti, osvojit si pravidla společenského chování, rozvíjet empatii, společně řešit problémy, pracovat jako člen týmu

- **učit se být**
- rozvíjet vnitřní kvality jedince, budovat jeho hodnotový systém, pěstovat zdravý životní styl

Vzhledem ke specifice práce ve školní družině není dáno závazné členění činností. Činnosti vždy tvoří vnitřně propojený celek a vedou k posilování kompetencí žáků. Činnost družiny by měla být pestrá a různorodá.

14. Klíčové kompetence

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které vybavují žáky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny:

1. kompetence k učení

- své zkušenosti uplatňuje v praktických situacích
- dokončí započatou práci a umí kriticky zhodnotit své výkony
- klade si otázky, hledá na ně odpovědi
- získává vědomosti z jiných zdrojů a získané poznatky dává do souvislosti

2. kompetence k řešení problémů

- všímá si dění okolo
- snaží se řešit situace a problémy
- rozlišuje správné a nesprávné
- učí se obhajovat svá rozhodnutí
- uvědomuje si odpovědnost za svá rozhodnutí

3. komunikativní kompetence

- umí vyjádřit své myšlenky, klást otázky, formulovat odpovědi
- vyjadřuje vlastní názor
- kultivovaně a bez ostychu komunikuje s vrstevníky i dospělými
- naslouchá druhým

4. sociální a interpersonální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky
- projevuje ohleduplnost a citlivost
- spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit, přijme kompromis
- respektuje dohodnutá pravidla
- rozpozná vhodné a nevhodné chování
- je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi

5. kompetence občanské

- uvědomuje si svá práva, respektuje práva druhých
- vnímá nespravedlnost, agresivitu a šikanu
- dovede bránit sebe i druhé
- váží si tradic a kulturního dědictví, učí se je předávat dál

6. kompetence k trávení volného času

- orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času
- umí si správně vybrat zájmové činnosti dle vlastních možností
- své zájmy rozvíjí při organizovaných i individuálních činnostech
- dokáže odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času, nepodlehne vlivu špatných kamarádů

15. Průřezová témata

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se nedílnou součástí základního vzdělávání. Vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Průřezová témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání.

1. Osobnostní a sociální výchova

- osobnostní rozvoj (sebepoznání, psychohygiena, kreativita)
- sociální rozvoj (mezilidské vztahy, komunikace, kooperace)
- morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

2. Výchova demokratického občana

- občan, občanská společnost a škola
- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- objevujeme Evropu a svět
- jsme Evropané

4. Multikulturní výchova

- kulturní difference a lidské vztahy
- etnický původ
- princip sociálního smíru a solidarity

5. Environmentální výchova

- ekosystémy
- základní podmínky života
- lidské aktivity a problémy životního prostředí
- vztah člověka k prostředí

6. Mediální výchova

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- fungování a vliv médií ve společnosti

16. Evaluate

Se školním vzdělávacím programem školní družiny je potřeba průběžně pracovat a na základě evaluace jej doplňovat, obměňovat i pozměňovat.

- Vychovatelka si průběžně hodnotí svoji práci, hledá nové podněcující metody a postupy práce, které by vedly ke kvalitnějším výsledkům. Hledá nové strategie a rozšiřuje činnosti o nové atraktivní nápady.
- Každodenním pozorováním zaznamenává individuální rozvoj žáků, získané dovednosti, pokroky v samostatnosti, zapojování do kolektivních činností a schopnost spolupráce.
- Každé pololetí vypracuje písemné hodnocení dosažené úrovně výchovně vzdělávacích cílů ve ŠD.
- Evaluaci provádí i ředitel školy (popř., zřizovatel školy, Česká školní inspekce). Nedílnou součástí je i zpětná vazba ze získaných informací od rodičů, veřejnosti a samotných žáků.

17. Závěr

Společně s žáky se snažíme vytvářet návyky správného chování. Snažíme se žáky oceňovat, rozvíjet, být správným příkladem, dáváme prostor pro jejich názor a řešení ve věcech, které se jich osobně týkají.

Snažíme se jim nabídnout zájmovou činnost, která odpovídá jejich předmětu zájmu, rozvíjí jejich schopnosti a může se stát jejich celoživotním koníčkem. Dáváme jim možnost výběru a nehodnotíme osobnost žáka ani jeho výkon, ale míru jeho úsilí. Nezbytnou podmínkou úspěšné výchovy je nejen láska, ale také respektování osobnosti dítěte.

Snažíme se o to, aby z žáků vyrostli šťastní, úspěšní a tvořiví lidé, kteří budou schopni zvládat běžné i náročné situace se smyslem pro zodpovědnost. Pro život se potřebujeme naučit s lidmi domluvit, vycházet a spolupracovat – nejen s těmi blízkými a přáteli, ale také s těmi, kteří se od nás odlišují co do schopnosti, chování, zvyků, temperamentu, zájmů, odlišné národnosti, náboženství apod. Ideálním prostředím, kde se tomu všemu mohou děti naučit je školní družina.